

Aan de voorzitter en leden van de Vaste Commissie van
Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Briefnummer
24-122516/KdH/HBB

Den Haag
22 mei 2024

Onderwerp
Debat genees- en hulpmiddelenbeleid

Telefoonnummer
+31623112604

E-Mail
hek@vnoncw-mkb.nl

Geachte leden van de Vaste Commissie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

30 mei aanstaande heeft u een debat met minister Dijkstra over het genees- en hulpmiddelenbeleid. We hebben in Nederland een prachtig ecosysteem op het gebied van Life Sciences and Health (LSH). Nederlandse innovaties op het gebied van onder andere medische technologie en geneesmiddelen gaan de hele wereld over en dragen significant bij aan ons nationale verdienvermogen en aan de gezondheid van mensen wereldwijd. **VNO-NCW en MKB Nederland staan voor een systeem dat bedrijven stimuleert te innoveren en waarbinnen bedrijven aan de ene kant een gezonde en duurzame bedrijfsvoering kunnen voeren en aan de andere kant de kosten van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen beheersbaar blijven.** Vanuit die twee uitgangspunten geven wij u graag een aantal aandachtspunten mee ter voorbereiding op het aankomende debat, waarbij we nader ingaan op de huidige problemen omtrent leveringszekerheid en beschikbaarheid, het belang van een sterk investeringsklimaat voor een sterke LSH-sector en de verduurzamingsopgave.

Leveringszekerheid en beschikbaarheid

De laatste tijd is er – terecht – veel te doen geweest omtrent problemen met betrekking tot de (beperkte) leveringszekerheid en beschikbaarheid van geneesmiddelen. Ook op het gebied van medische hulpmiddelen is dit vraagstuk onverminderd actueel. VNO-NCW en MKB Nederland voelen zich als vertegenwoordigers van zowel het bedrijfsleven als van werkgeversorganisaties in de zorg verantwoordelijk om mee te werken aan een oplossing voor dit urgente maatschappelijke probleem. Daarom geven wij u graag enkele oplossingsrichtingen mee voor het aanpakken van de huidige tekorten:

1. Maak een duidelijk onderscheid in beleid tussen innovatieve geneesmiddelen en middelen die al langer beschikbaar zijn (generieke geneesmiddelen). Zowel qua prijs als qua benodigde randvoorwaarden voor de leveringszekerheid en beschikbaarheid van deze medicijnen bestaan er belangrijke verschillen tussen deze twee categorieën. Beleid moet deze verschillen beter reflecteren, ook als het aankomt op afwegingen tussen de noodzaak voor bedrijven om een gezonde bedrijfsvoering te kunnen voeren enerzijds en de benodigde kostenbeheersing anderzijds.

2. Om de oplopende tekorten op te vangen is het belangrijk om samenwerking in de keten verder te stimuleren. VNO-NCW en MKB Nederland ondersteunen de inzet van veldpartijen en het ministerie op dit punt. Hierbij merken we wel op dat fabrikanten soms geconfronteerd worden met hoge boetes wanneer ze tekorten per ongeluk te laat melden. De vraag is of dit wenselijk is, zeker wanneer de jaarlijkse omzet van een bepaald geneesmiddel zeer beperkt is.

3. Wij zijn een groot voorstander van verregaande Europese samenwerking om de leveringszekerheid van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen te verbeteren. Ook moeten we de samenwerking met partners buiten de EU intensiveren om internationale aanvoerketens veilig te stellen. We moeten niet doen alsof het terughalen van geneesmiddelenproductie de knelpunten op de binnenlandse markt zal wegnemen. Maar het stimuleren van productie van geneesmiddelen binnen Europa kan de leveringszekerheid van geneesmiddelen wel degelijk bevorderen.

Een sterk investeringsklimaat voor een sterke LSH-sector

De bedrijven in de LSH-sector vertegenwoordigen een significant deel van de Nederlandse economie. Zo is deze sector bijvoorbeeld jaarlijks goed voor miljarden euro's aan verdiensten via de export van producten en diensten.¹ Het is van belang dat de randvoorwaarden om te kunnen blijven ondernemen en innoveren in Nederland goed geregeld zijn. Dit is nu niet altijd het geval. Naast de algemene knelpunten waar het bedrijfsleven tegen aan loopt (zoals de problemen bij de ruimtelijke inrichting, de toenemende regeldruk en het aantrekken van gespecialiseerd personeel uit het buitenland) speelt voor de geneesmiddelensector het volgende:

1. Stimuleer de valorisatie en snellere opschaling van innovaties in de LSH-sector. Het opschalen en valoriseren van deze innovaties gaat vaak te moeizaam. Dit heeft vele oorzaken, maar komt onder meer door het versnipperde datalandschap in Nederland. **Maak daarom zo snel mogelijk werk van een landelijk dekkend netwerk voor eenduidige gegevensuitwisseling in de zorg.** Bevorder daarnaast het sneller opschalen van succesvolle innovaties in de zorg door obstakels om deze breed uit te rollen zoveel mogelijk weg te nemen.

2. Een structurele human capital agenda voor het aantrekken van voldoende personeel. Er zijn via het groeifonds goede eerste stappen gezet op dit vlak, mede aangejaagd door de LSH-sector zelf. Om in de toekomst voldoende gekwalificeerd personeel te behouden moet Nederland zich blijvend onderscheiden op dit terrein. Het gaat hier dan niet alleen om de hoogopgeleide specialisten, maar juist ook om de handjes in onder andere de logistieke ketens die net zo essentieel zijn. Ierland kan hierbij als voorbeeld dienen. De overheid werkt daar nauw en structureel samen met de wetenschap, het onderwijs en het bedrijfsleven om voldoende geschoold personeel op te leiden

3. Voorspelbaar meerjarig overheidsbeleid is essentieel voor toekomstige investeringen. Voor toekomstige investeringsbeslissingen van bedrijven is het van belang dat de overheid voorspelbaar beleid voert. De sector moet kunnen anticiperen op toekomstige beleidsontwikkelingen die hun bedrijfsvoering raken. Voorspelbaar, stabiel meerjarig beleid is dan ook een belangrijke randvoorwaarde om het sterke ecosysteem dat we in Nederland hebben in stand te houden.

¹ Zie bijvoorbeeld [Nederlandse verdiensten aan de export - Nederland Handelsland | CBS](#) en [Van Beleid naar Impact.pdf \(health-holland.com\)](#).

Adequaat beleid voor de verduurzamingsopgave

De verduurzamingsopgave in de gezondheidszorg zal de komende jaren een steeds belangrijker thema worden. Onze achterban ziet dit ook en is meer dan bereid om zijn maatschappelijke bijdrage aan dit thema te leveren. De meest duurzame zorg is geen zorg, door in te zetten op gezondheidsbevordering en preventie. Maar ook binnen de zorg valt veel te doen. Hiervoor moeten de randvoorwaarden wel op orde zijn zodat het duidelijk is voor veldpartijen binnen welke kaders zij aan de slag kunnen. VNO-NCW en MKB Nederland geven u daarom het volgende ter overweging mee:

1. Het verantwoorde hergebruik en de herverwerking van medische hulpmiddelen is essentieel om de afvalstroom in de zorg te verminderen. Hier komen echter ook lastige vragen met betrekking tot onder andere patiëntveiligheid, productprestaties en traceerbaarheid om de hoek kijken. **Een gedegen onderzoek naar de mogelijke spanning tussen patiëntveiligheid en vereisten omtrent duurzaamheid bij het hergebruik en de herverwerking van medische hulpmiddelen is dan ook gewenst, inclusief de vraag of dit aanpassing van Europese- of Nederlandse regels vraagt.** Denk hierbij bijvoorbeeld aan vragen omtrent juridische aansprakelijkheid bij het hergebruik van deze middelen of aan de vereiste normen voor derde partijen die hulpmiddelen van de originele fabrikant weer op de markt brengen.

2. De geneesmiddelensector staat voor een grote uitdaging om de impact van medicijnresten op het milieu te beperken. Deze resten belanden na gebruik door de patiënt, onder andere via ontlasting, in het stedelijk afvalwater. De sector zelf zet al belangrijke stappen om deze milieu-impact zo veel mogelijk te minimaliseren. **Om fabrikanten te stimuleren verder te verduurzamen, is een gelijk Europees speelveld op het gebied van wet- en regelgeving een vereiste.** Het zou onwenselijk zijn als milieuevereisten in Nederland uit de pas lopen met Europese wetgeving, dit leidt tot extra lasten voor het bedrijfsleven. Initiatieven van veldpartijen op nationaal niveau die bijdragen aan de benodigde transitie moeten uiteraard wel zoveel mogelijk gestimuleerd en gefaciliteerd worden.

Een toekomstbestendige LSH-sector

De LSH-sector draagt op economisch en maatschappelijk vlak ontzettend veel bij aan ons land. Nederland is wereldwijd beroemd om zijn innovaties op medisch gebied. Het is essentieel dat we dit ecosysteem in de toekomst behouden en versterken. VNO-NCW en MKB Nederland denken graag met u mee hoe we dit het beste kunnen vormgeven.

Hoogachtend,

Irene Linthorst
Directeur Beleid